

Készítette:

HARGITAINÉ VÁRI ÉVA (név)

..... (aláírás)

KESZTHELY 2015. január 28. (település, dátum)

(P. H.)

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
Helikon Kastélymúzeum Közhasznú Nonprofit Kft, 8360 Keszthely, Kastély u. 1.

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Hargitainé Vári Éva,

Levelezési cím: Helikon Kastélymúzeum Könyvtára, 8360 Keszthely, Kastély u. 1.

Telefonszám: 0630 4489566

E-mail cím: konyvtar@helikonkastely.hu

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

gróf Festetics I. György munkássága

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

agrár- és élelmiszer gazdaság

egészség és életmód

épített környezet

ipari és műszaki megoldások

kulturális örökség

sport

természeti környezet

turizmus

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

Helikon Kastélymúzeum és könyvtára

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

települési

tájegységi

megyei

külhoni magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása:

Gróf Festetics I. György (1755-1819) a család legkiemelkedőbb tagja.

Művelt, 6 nyelven beszélő, jogi, irodalmi, természettudományos ismerettséggel rendelkező főúr volt.

Katonai pályafutása alatt juttatta el az önálló magyar hadsereg megteremtésének lehetőségét magában foglaló beadványt a magyar országgyűléshez.

Elhagyva a katonai pályát, 1782-től vette át a keszthelyi hitbizományt, és végleg Keszthelyre költözött, életét iskolák alapításának és a művelődés elősegítésének szentelte. Munkássága révén a felvilágosodás egyik legkiemelkedőbb egyénisége.

1790 után falusi iskolákat létesített birtokain. 1795-ben Csurgón református gimnáziumot alapított.

1797-ben megnyitotta Keszthelyen a hazai és az európai mezőgazdasági szakképzés első felsőfokú tanintézetét, a Georgikont. 1800-ban zeneiskolát hozott létre, sikeresen szállt síkra az apja, Festetics III. Pál által alapított 3 osztályos keszthelyi gimnázium bezárása ellen, melyet egy 1789-es császári rendelet öt osztályúvá emelt. Nemesi konviktot hozott létre Keszthelyen és pesti palotájában. Az 1802. évi országgyűlésen 40 000 forintos alapítványt tett, melynek kamataiból nemesi ifjak katonai kiképzését segítette elő. Az országgyűlés Festetics György kezdeményezésére tett hasonló alapítványok hatására 1808-ban kimondta a Ludovika Akadémia felállítását.

Keszthelyi kastélyában könyvtárát a szakképzés érdekeinek megfelelően fejlesztette, ösztöndíjakat alapított, irodalmi alkotások megjelenését támogatta.

1797-ben ő készítette el a Balaton mindmáig legnagyobb vitorláshajóját, a Phönixet.

Az első Helikoni Ünnepséget 1817-ben szervezte meg, életében 5 rendezvényre került sor. Az ünnepi rendezvényekre korának számottevő íróit, költőit is meghívta, a magyar nyelvű irodalom teret biztosítva a magyar nyelvű irodalomnak és nyelvújítás vitáinak.

A fenékpusztai ménes és Hévíz tófürdő fejlesztésére is komoly összegeket áldozott.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

Festetics György alkotásai, alapításai ma is meghatározó jelentőséggel bírnak Keszthely és környékének életében.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Szabó Dezső: A herceg Festetics család története Budapest, 1928.

Keresztúry Dezső: Festetics György és a magyar irodalom. Budapest, 1963.

Szántó Imre: Gróf Festetics György emlékezete: Hévíz fürdőhely születése. Hévíz, 1991.

Georgikon 200, emlékkönyv a Georgikon alapításának 200. évfordulójára, Keszthely, 1996.

Süle Sándor: A keszthelyi Georgikon. 1797-1848. Budapest, 1967.

Georgikon 175. Budapest, 1972.

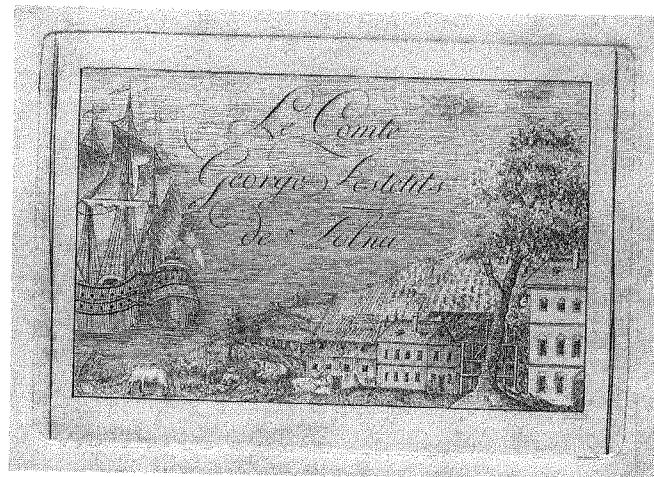
Klempa Károly: A keszthelyi Festetics könyvtár. Keszthely, 1938.

Klempa Károly: A keszthelyi Festetics-féle zeneiskola Győr, 1938.

Sági Károly: Adatok Festetics György és munkássága értékeléséhez. Veszprém, 1967.

Kurucz György: Keszthely grófja – Festetics György, Budapest, 2013.

Cséby Géza: Három Helikon, Horizont, 1989. 3. p. 184-188.

Gróf Festetics I. György névjegykártyája, melyen alkotásai szerepelnek.

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

III. MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális dokumentációja

2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok,
támogató és ajánló levelek
Mellékelve

3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó
hozzájáruló nyilatkozat
.....

Ajánlás

a Nemzeti Érték Adattárba való felvételre

Alulírott javaslom **Gróf Festetics (I.) György munkásságának Helyi, majd Megyei Értéktárba** való felvételét.

A felvételi adatlap 5. pontjában foglaltak felvillantják azokat a megvalósult terveket, melyek a gróf nevéhez fűződnek. Ebből világosan kitűnik az a hatalmas munka, melyet a magyar kultúra, iskolázottság érdekében kifejtett. Festetics György gróf tevékenysége meghatározó ha a magyar művelődéstörténetet vizsgáljuk.

Széles látóköre, s a családból hozott magyar műveltsége (a családban nem németül, hanem magyarul beszéltek) segítette abban, hogy felmérje a kor hazai viszonyait és eredményesen fejthesse ki tevékenységét. Ezek az intézmények, munkásságának gyümölcsei, részben még ma is élnek, például a jelenleg már egyetemi rangon működő Georgikon, de virágzik az általa alapított csurgói gimnázium, és egykori zeneiskolájának hagyományain kiépülő mai keszthelyi Gróf Festetics György Zeneiskola is. Nemcsak az 1817 és 1819 közötti évek „vezérelték Helikonra a magyar ifjúságot”. A Helikoni hagyományok, melyet Festetics György gróf teremtett meg Keszthelyen, mind a mai napig élnek az egész Dunántúlra kiterjedő Újkori Középiskolás Helikoni Ünnepek rendezvénysorozatban.

Minden kétséget kizárva legnagyobb alkotása a Georgikon (Európa első rendszeres mezőgazdasági felsőfokú oktatási intézménye, 1797). Munkássága azonban megkerülhetetlen, ha a magyar irodalom, színháztudomány, könyvkiadás, folyóiratkiadás, iskolaalapítás, balatoni hajózás, általános mecénasura kerül górcső alá. Bár publicisztikai minőségben nem vetekedhetett unokaöccsével gróf Széchenyi Istvánnal, de munkásságával mindenképpen elődjének számít.

Keszthely, 2015. január 22.

Dr. Cséby Géza
irodalomtörténész